

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 ■ โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 ■ โทรสาร 0-259-6172

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับประจำวันที่ 8 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2563 หน้า 19 มูลค่าข่าว 748,224.-

หมุนคนไร้บ้าน ตั้งจุดเยียวยาใจ สร้างโอกาส สร้างงาน พักระโควิด

ก ายได้สถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด 2019 (COVID-19) ที่เรามาดำเนินมาอยู่นี้ สะท้อนให้เห็นว่าเราทุกคนมีโอกาสได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันไป

แต่ปัจจุบัน นอกจากความหวาดวิตกของการแพร่ระบาดเชื้อโควิด ที่ดูเหมือนกำลังซึ่ดซ้าย เพราะเรื่อง “ปากท้อง” นั้น “เดพะห์แม้” มาแรงกว่า และกำลังเป็นอีกความคาดเดันสำคัญเสี่ยงยิ่งกว่าโควิดไปแล้ว โควิดทำลังզุดเศรษฐกิจทั่วโลกโดยวันนี้เริ่มมีข่าวราคากลางๆ หล่ายห่าอย่างหนาแน่น หรือเลิกจ้างต่อเนื่อง เป็นผลให้คนทำงานมากไม่มีงาน ไม่มีรายได้ บางรายไม่มีครอบครัวให้กลับไปพึ่งพิง ซึ่งหากไม่เก็บอดตาย ก็อาจถูกเหลือกกลางบ้าน “คนไร้บ้าน” ในเมืองขนาดมหานครที่มีจำนวนคนในกรุงเทพฯเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 30%

เรื่องนี้ใช่ข้อมูลยกเว้นอย่าง ๆ แต่มี

การคาดการณ์มาแล้ววิจัย จากการศึกษาวิจัยภายใต้แผนงานพัฒนาองค์ความรู้และประสานเครือข่ายเพื่อการสร้างเสริมสุขภาวะคนไร้บ้าน ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะเครือข่ายศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ทวีโรจน์ร่วมกันพัฒนา พบว่า จำนวนประชากรคนไร้บ้านมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างน้อยอย่างละ 30 โดยปัจจัยที่ทำให้คนไร้บ้านเพิ่มสูงขึ้นเกิดจากภาวะการว่างงานและการเข้ามาถึงที่อยู่อาศัย

ผศ.ดร.พิริยะ ตั้งธรรมรักษ์ อาราชัย ประՃະดะเครุจุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ทวีโรจน์ ให้ข้อมูลว่า จากการใช้แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์มานะรบยกตัวอย่างเช่น “คนไร้บ้านในสถานการณ์โควิด-19” ประมาณ 1,307 คน และการคาดการณ์ตัวเลขลดลงอย่างเศรษฐกิจที่มีการรายงานกว่าจะอยู่ที่ 5% ซึ่งแบบจำลองท่านายว่าใน

สถานการณ์นี้จะมีคนไร้บ้านประมาณ 1,484 คน หรือเพิ่มขึ้นราว 30% อย่างไรก็ตาม ตัวเลขนี้เป็นการคาดการณ์ย่อมมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ แต่เป็นการแสดงให้เห็นว่าคนไร้บ้านมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นและมีความเสี่ยงอยู่ในระดับนี้

ในช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์โควิด-19

ไม่ได้เป็นครั้งแรกและสุขภาพเด็กเป็นสิ่งที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมชีวิตประจำวันได้ตามปกติ รวมถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดภาวะชะงักหัน หัวงี้ขัน ต่างก็เปิด เริ่มกระบวนการต่อสัมชีพและรายได้

ผศ.ดร.พิริยะ อธิบายต่อว่า หากเจ้าในบุตรของคนไร้บ้านเกิดมี 2 บุตร คือ 1. บุตรของคนที่เป็นคนไร้บ้านเดิมอยู่แล้ว ซึ่งจะได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย เนื่องจากช่วงที่นั้นเมืองเกิดโควิดระบาด ทุกคนจะต้องมีการพยายามหางานในการรับมือ หากเครื่องมือในการป้องกัน คือ หน้ากากอนามัย เชื่อกลอกขอสั่งเมืองมี การเป็นคนไร้บ้านก่อให้เกิดภาวะทางเศรษฐกิจที่มีการรายงานกว่าจะมีในกรุงเทพฯคนไร้บ้านในพื้นที่ 5% ซึ่งแบบจำลองท่านายว่าใน

เข้าไปให้การช่วยเหลือด้วยการช่วยให้เข้าถึง การป้องกันจะได้มีลิขธีในการป้องกันโรค เท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ กลุ่มคนไร้บ้านยังได้รับ ผลกระทบในเรื่องของ 2 อาชีวศึกษา คือ อาชีพเมืองกิจกรรมรายส่วนต้องหยุดกิจกรรม ชั่วคราว จึงกระทบต่อคนไร้บ้าน ทำให้ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ และอาหารในกรณีใช้ชีวิต เนื่องจากก่อนที่จะเกิดวิกฤติ มีการขายอาหาร จำนวนมากและสถานที่แจกอาหารจำนวนมาก คนไร้บ้านสามารถใช้ชีวิตได้ด้วยการไปรับ อาหารแจกหรือซื้ออาหารในราคากู๊ด แต่เมื่อ ร้านอาหารและสถานที่แจกอาหารน้อยลง โอกาสที่จะได้รับอาหารจึงน้อยลงด้วย

2. มุมของคนที่เลี่ยง คนประจำบ้าน คุณที่มีรายได้น้อย กลุ่มเศรษฐกิจฐานราก ที่อาจจะเลี่ยงกลยุทธ์เป็นคนไร้บ้าน จากการ ที่เป็นกลุ่มคนอาชีวะประจำอาชีวศึกษา ที่ เข้ากินคู่ มีรายได้ไม่แน่นอน มีเงินเก็บ ไม่เพียงพอ เมื่อมีการปิดห้าง ร้านและ กิจการต่างๆ ในพื้นที่กรุงเทพฯ จึงกระทบ ต่ออาชีพทำให้คนจำนวนมากตัดสินใจแห่ กลับต่างจังหวัด ซึ่งเหตุผลหลักเป็น เพราะ ถูกเลิกจ้าง ไม่มีรายได้ ไม่มีเงินเก็บเพียงพอ ที่จะจ่ายค่าที่พัก อย่างไรก็ตาม คนกลุ่มนี้ จะมีอยู่จำนวนไม่น้อยที่อยู่เพียงลำพัง ไม่มี ภูมิลำเนา หรือครอบครัวในต่างจังหวัดให้ กลับไป มากับมีเงินเก็บไม่เพียงพอ และ มีหนี้ผ่อนชำระ

“ในสถานการณ์ชั่วคราวจุดหมายปลายทาง ของคนกลุ่มนี้จะไปที่ไหน จึงก้าวว่าจะ กลยุทธ์เป็นคนไร้บ้าน ซึ่งการที่คนหนึ่งคน จะกลยุทธ์เป็นคนไร้บ้าน นั่นคือปลายทาง ของปัญหา จากการที่ไม่มีรายได้และไม่มี ครอบครัวที่คอยให้การสนับสนุน ซึ่งการที่ คนไร้บ้านมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเป็นดังนี้ ชั่วคราวเศรษฐกิจแบบหนึ่ง เพราะจะท่อน สังคมเศรษฐกิจที่ไม่มีรายได้อย่างรุนแรง”

พศ.ดร.พิริยะลักษณ์

เช่นเดียวกับคนที่ลูกคลีวิงใน ค่าวัยบ้านอย่าง พพร摊 พรมครี มูลนิธิ พัฒนาที่อยู่อาศัย ที่ยอมรับว่า มีโอกาสที่ คนจนหรือผู้มีรายได้น้อยที่ตกงาน จะกลยุทธ์ เป็นคนไร้บ้านหน้าใหม่ ทั้งมีแนวโน้มอาจ ต้องเป็นคนไร้บ้านถาวรในอนาคตจริง

“ในกลุ่มคนจนหรือผู้มีรายได้น้อยมาก ๆ กลุ่มนี้ เมื่อก่อนเขายังพอ มีรายได้ จึงพอ มีเงินเข้าห้องพักราคาถูกได้ แต่พอตกงาน ไม่มีเงินจ่ายค่าห้อง จึงอาจหลุดมาเป็น คนไร้บ้าน ซึ่งถ้าสถานการณ์เศรษฐกิจ

พศ.ดร.พิริยะลักษณ์

กรรณี ภู่ประเสริฐ

ยังเป็นแบบนี้ หรือเศรษฐกิจยังฟื้นตัวช้า หรือ กิจการต่าง ๆ ไม่สามารถกลับมาดำเนินการ ได้แบบเดิม เข้ามีโอกาสจะเป็นมาเป็น คนไร้บ้านระยะยาวแน่นอน”

พพร摊ยังเล่าวิถีความเดือดร้อนที่ เกิดขึ้นกับคนไร้บ้านให้ฟังว่า ช่วงแรกที่ เกิดโควิด มีการระบาด ซึ่งไม่ใช่เฉพาะ คนไร้บ้าน แต่คนหนึ่งครอบครัวที่ไม่ถึง หน้ากาก เพราะขาดตลาดราคาแพง ตอนนั้นจึงเริ่มรวมกลุ่มกันทำหน้ากากผ้า เพื่อแจกจ่ายกัน

“แต่ช่วงที่เดือดร้อนหนักที่สุด คือช่วง ล็อกดาวน์ ที่ทุกอย่างหยุดหมุด ทำให้คนไร้บ้าน เช้าไม่ถึงอาหาร เพราะร้านค้าปิดหมุด อาหารที่เคยได้รับบริจาคก็ไม่ได้ หรือแม้แต่ น้ำดื่มที่เคยเข้าไปขอจากหน่วยงานสาธารณสุข หรือภาครัฐก็ปิดทำการหมุด จนทำให้ คนไร้บ้านไม่มีน้ำดื่ม” พพร摊 บอกเล่า

ด้าน กรรณี ภู่ประเสริฐ ผู้อำนวยการ สำนักสนับสนุนสุขภาวะประชากรกลุ่ม เผ่าฯ ssl. กล่าวเสริมว่า จากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโควิด -19 ใน ปัจจุบัน ล้วนผลให้หลายคุณถูกเลิกจ้างงาน ขาดรายได้โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอก ระบบ หลายคนมาจากต่างจังหวัดเข้ามาเช่า ห้องพักในกรุงเทพฯ เมื่อรายได้ลดลง หรือ ไม่มีรายได้ทำให้พวกเขามีความสามารถแก้รับ ภาระค่าใช้จ่ายเรื่องที่อยู่อาศัยได้ หลายคน จึงจำต้องออกมายังชีวิตในพื้นที่สาธารณะ กลุ่มเหล่านี้เป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจกลยุทธ์ เป็น คนไร้บ้านในที่สุด หากไม่มีกลไกหรือ มาตรการรองรับ

ซึ่ง ssl. โดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะ ประชากรกลุ่มเฉพาะ จึงร่วมกับกรมพัฒนา ลังค์และสวัสดิการ มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย เครือข่ายคนไร้บ้าน และเครือข่ายลังค์ 4 ภาค พัฒนากลไกและมาตรการรองรับ

สถานการณ์ดังกล่าวขึ้น ได้แก่ 1)พัฒนา จุดจัดการให้ความช่วยเหลือคนจนเมือง กลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ เช่น คนตกงาน และคน ไร้บ้านทั้งการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพ เมื่องต้น การให้ที่พักอาศัยชั่วคราว และ ระดมทรัพยากรที่เหมาะสมในการสนับสนุน ช่วยเหลือในพื้นที่ 76 ชุมชน 11 จังหวัด ครอบคลุมกลุ่มที่ประสบปัญหากว่า 2 หมื่นคน 2)พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังและจัดการ สถานการณ์เมื่อต้องเผชิญวิกฤตจาก โควิดอีกครั้ง 3)พัฒนาเครือข่ายอาชีพ ในชุมชนเพื่อสร้างรายได้และ 4)การสร้าง พื้นที่การเรียนรู้ในชุมชนและอัดฉีดห้องการ พัฒนา และความมั่นคงทางอาหารเพื่อ รองรับวิกฤตจากโควิดอีกครั้ง

ด้านนพพร摊 อธิบายต่อว่า ปัจจุบัน มูลนิธิฯ ได้เริ่มดำเนินการดังหลักและตั้งจุด จัดการให้ความช่วยเหลือคนจนเมือง กลุ่ม เสี่ยงต่าง ๆ เช่น คนตกงาน และคนไร้บ้าน ที่มูลนิธิฯ ขอรับดำเนิน 39 มาตั้งแต่ ต้นปี 2563 เริ่มด้วยการทำงานประสานกับ เครือข่ายลังค์ลีก้า เพื่อให้ชุมชนทั้ง กรุงเทพฯ ต่างจังหวัดในเครือข่ายสำรวจ การได้รับผลกระทบและความเดือดร้อน แบบเรียวๆ พบร่วม ความเดือดร้อนหลัก คือ ไม่มีรายได้ ตกงาน รายได้ลด เป็นลิ่วที่ คนจนกังวลมากที่สุด มากกว่าการไม่มี อุปกรณ์ในการป้องกันโรค

“โชคดีที่มีบุคคลและองค์กรที่เห็น ความสำคัญมาช่วยบริจาคเบื้องพื้นที่ เราจึงจัดระบบให้กระจายทั่วถึง และเรา ยังแบ่งปันอาหารให้คนกลุ่มนี้ ด้วย เช่น สมาชิกในชุมชนที่ขาดอาหาร โดย ศูนย์กลางคนไร้บ้านจะเป็นตัวกลาง ในการช่วยเหลือจัดการ”

จุดจัดการให้ความช่วยเหลือคนจนเมือง จึงเริ่มต้นขึ้นและดำเนินการใน 2 ล่วงสำนัก

ได้แก่ 1.การให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า ระยะสั้นเป็นการแก้ปัญหาความลำบาก เรื่องของการไม่มีข้าวกินด้วยการรับบริจาค อาหารและลิ่งของจำเป็นต่อการป้องกันโรค ทั้งรับบริจาคอุปกรณ์ป้องกัน หน้ากากผ้าเงิน อาหาร ข้าวสาร และอื่นๆ และ 2.การมองหาเงื่อนไขและโอกาสการสร้างงาน ในชุมชนของตนเอง เพื่อสร้างรายได้ให้กับกลุ่มคนที่ติดงานหรือรายได้ลดลง อาทิในชุมชนหนึ่งของกรุงเทพมีการซักซานคนที่ติดงานแต่ไม่มีความสามารถในการเย็บผ้าและมีจักษรเย็บผ้ามาร่วมกลุ่มกันเย็บหน้ากากผ้าเพื่อแจกจ่ายให้กับคนที่เข้าไม่ถึงอุปกรณ์ป้องกันตัวเองหรือขายในราคากถูกให้กับคนในชุมชนที่ยังพอมีกำลังซื้อได้ ขณะเดียวกันคนที่เย็บก็มีรายได้จากการขายหน้ากากและเงินจากการบริจาคที่ตั้งเป็นกองทุนและนำมายังเป็นค่าแรง

“ในตอนนี้ที่จะเน้น คือเราจะหันมาพึงตัวเอง เพราะเรารู้ดีกว่าจะรอรับบริจาคหรือรอด้วยความอนุเคราะห์ตลอดไปไม่ได้ โดยศูนย์ได้แบ่งประมาณสนับสนุนจาก พอช เพื่อสนับสนุนคนจนที่ต้องการพึ่งตนเอง รวมถึงสสส. ที่สนับสนุนกระบวนการ การทำตลาด สร้างอาชีพ”

ปัจจุบันในศูนย์เปลี่ยนจากครัวกลางที่เคยทำอาหารเพื่อแจกอย่างเดียว เป็นหันมาทำอาหารจำหน่ายในราคากถูกให้กับชาวบ้านที่มีรายได้น้อย ซึ่งจะทำให้คนไร้บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

โดยยังมีการขยายรูปแบบการดำเนินการนี้ไปในพื้นที่ชุมชนแออัด กลุ่มคนไร้บ้านในต่างจังหวัดด้วย โดยจะพิจารณาหาศักยภาพการสร้างรายได้ที่เหมาะสม กับแต่ละพื้นที่ อย่างเช่นที่ศูนย์คนไร้บ้าน จังหวัดปทุมธานี จะทำเป็นที่พักสำหรับคนที่

ต้องกักตัว รองรับได้ประมาณ 20 คน หรือศูนย์คนไร้บ้านที่จังหวัดเชียงใหม่ เร่งทำการเกษตรบนดาดฟ้า เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน และบางชุมชนซักซานกันทำเกษตรในชุมชนเพื่อเป็นอาหารแบบพื้งพาตัวเอง เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา เป็นต้นทั้งนี้ ผู้ที่ต้องการให้ความช่วยเหลือด้วยการบริจาคหรือให้โอกาสการทำงานกับคนกลุ่มนี้สามารถประสานได้ที่มูลนิธิฯ

นพพรรณเล่าว่า ที่ผ่านมาทางศูนย์พยายามสร้างอาชีพให้คนไร้บ้านอยู่แล้ว เพราะต้องการให้คนไร้บ้านมีความเข้มแข็งยิ่งได้ด้วยตัวเอง จึงอยากมีพื้นที่ให้คนไร้บ้านเข้ามาสร้างระบบการพัฒนาศักยภาพ

“แต่เข้าขอบอยู่ที่สามารถมากกว่า มันต้องค่อยๆ ขยับ เพราะคนไร้บ้านเราไม่สามารถเร่งรัดได้ เขาไม่ใช่คนที่จะทำอะไรได้ง่ายๆ ต้องช้าๆ แต่พอวิกฤตหนัก ก็เป็นผลดีอย่าง เพราะเราพูดซักชวนนี้ง่ายขึ้นเลย ทั้งมีสมัครใจเข้ามามากขึ้น”

นพพรรณอธิบายว่า ขณะนี้บางส่วนคนไร้บ้านที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ บางส่วนมาจากบ้านเช่าซึ่งทางศูนย์ยังกำลังประสานกับกรมแรงงาน เพื่อเข้ามาดูว่าจะสามารถสนับสนุนเรื่องการสร้างอาชีพได้อย่างไรบ้าง

“เรารู้ว่าคนที่เคยทำงานเขาจะพื้นเรื่องอาชีพได้เร็ว”

แม้ไม่สามารถรู้ได้ว่าสถานการณ์โรคโควิด-19 จะยืดยาวไปนานแค่ไหน แต่การช่วยเหลือคนไร้บ้านเหล่านี้ อย่างน้อยก็ช่วยเยียวยาความเดือดร้อนบรรเทาลงได้บ้าง ที่สำคัญเป็นการสร้างกำลังใจ ซึ่งจะนำไปสู่การตั้งหลักเพื่อที่จะสามารถแก้ปัญหาตัวเอง และหนุนคนไร้บ้านให้ลุกขึ้นมา ตั้งหลักชีวิตใหม่ในระยะยาวไปด้วยกัน